

סדר נשים | מסכת גיטין י"ט"ז | שבת פרשת שלח לד' / פרשת בהעלתך | ט"ז סיון תשפ"ג (10-4 יוני 2023)
Seder Nashim | Masechet Gittin 19-25 | Shabbat Parashat Shlach Lecha / Parashat Beha'alot'cha | 15-21 Sivan (June 4-10)

Daf 19: WRITING AND ERASING

דף י"ט: כותב ומוחק

Two of the *melachot* (types of labor prohibited on the Sabbath) are *kotev* (writing) and *mochek* (erasing). Is it possible for a person to perform an action that is simultaneously the *melachah* of *kotev* as well as the *melachah* of *mochek*? It is possible — on a piece of paper with red letters written on it. A man arrived who forgot that it is prohibited to write or erase on the Sabbath, and he wrote on these (red) letters in black ink. By doing so, he erased the red letters and wrote several black letters. Here we have the case of a man who, in one action, violated the *melachah* of *kotev* and the *melachah* of *mochek*, and is therefore required to sacrifice two sin offerings.

שתיים ממלאכות השבת הן "כותב" ו"מוחק". האם יתכן שאדם יעשה באותו רגע פעולה שבה בבת אחת הוא עובר גם על מלאכת "כותב" וגם על מלאכת "מוחק"? זה אפשרי - על ניר שהיו כתובות עליו אותיות בצבע אדום. באדם ששכח שבשבת אסור לכתוב ואסור למחוק, וכתב על האותיות הללו בצבע שחור. הוא גם מחק את האותיות האדומות, וגם כתב את האותיות השחורות. הנה לנו אדם שבפעולה אחת עבר על מלאכת "כותב" ועל מלאכת "מוחק" והוא חייב שני קורבנות חטאת.

Daf 20: A LOAN DOCUMENT ON PAPER BELONGING TO THE BORROWER

דף כ': שטר הלואה על ניר של הלווה

On this *daf*, the sages derived from a Torah verse that a loan note must be written on paper belonging to the borrower of the loan, and not on paper belonging to the person who granted the loan.

The Talmud records a story that took place in a small village near Jerusalem. In that village, there lived an old Jew who was kind to the villagers and lent money to many of them. In the old Jew's home were bills on which he wrote the loan note to anyone who wanted to borrow money from him. The borrower would have witnesses sign the bills which would remain in the possession of the lender until repaid. Despite the documents being written on paper belonging to the lender, the sages declared the notes to be valid because the document was temporarily given over to the "maker" (borrower).

בדף זה מביא התלמוד את דרשת חז"ל שדרשו מן הפסוק כי שטר הלואה צריך לכתוב על ניר של הלווה הלוקח את ההלואה ולא על ניר של המלוה הנותן את ההלואה.

התלמוד מספר מעשה שאירע בכפר קטן ליד ירושלים. בכפר התגורר יהודי זקן שהיטיב עם בני הכפר והלוה כסף

לרבים מהם. בביתו היו שטרות שעליהם כתב את שטר ההלואה לכל מי שרצה ללוות ממנו כסף, והלוה היה מחתיים עליהם עדים ומחזיר לו את השטר.

Daf 21: WHAT IS A "GUARANTOR"?

Let's say a person approaches you and asks you for a loan. On one hand, you want to fulfill the Torah commandment to lend money to those in need. However, on the other hand, you are afraid that perhaps the borrower might not return the money to you. **There is a solution and it is called an "arev" (guarantor).** You (the lender should) tell the borrower: "I am ready to lend money to you, but I would like you to bring another person to serve as an *arev* for the debt." Meaning, the *arev* will take responsibility for the debt, i.e., if you do not repay the debt, the *arev* will. **That is the definition of an arev.**

On this *daf*, we learn that if the *arev* wrote their commitment in a promissory document, which was then signed by witnesses, the *arev's* commitment is as valid as any loan recorded in a document. And if the borrower is unable to repay the loan, the *arev* is treated as if they themselves took the loan and gave a promissory note to the borrower.

עֲרֵבוֹן

דף כ"א: מהו "ערב"?

בא אליך אדם ומבקש ממך הלוואה. אתה רוצה לקיים את מצוות התורה להלוות כסף למי שצריך, אך מצד שני אתה גם מפחד שמא ואולי הלווה לא יחזיר לך את הכסף. יש פתרון - וקוראים לו "ערב". אתה אומר ללווה: אני מוכן להלוות לך, אבל ברצוני שתביא עוד אדם שיהיה ערב לחוב. כלומר, הוא יתחייב שאם אתה לא תפרע את החוב - הוא יצטרך לשלם אותו. זהו ערב.

בדף זה בתלמוד לומדים כי אם הערב כתב את התחייבותו בשטר ואחר כך חתמו העדים, יש להתחייבותו תוקף ככל הלוואה בשטר. ואם הלווה לא פרע את ההלוואה, מתחייבים אל הערב כאילו הוא בעצמו לקח הלוואה ונתן שטר למלוה.

Daf 22: A "PUNCTURED FLOWERPOT"

An *atzitz nakuv* is a flowerpot that has been punctured and possesses a hole at the bottom. Although the plant and the roots of the plant are no longer attached to the soil in the ground, there is still soil inside the pot, from which the plant draws sustenance through the hole in the pot. Since the plant grew with sustenance from the ground, it is still considered attached to the soil. While a pot is moveable from place to place (i.e., possible to lift and reposition), **since the seeds that grow in that pot still draw their sustenance from the ground, the laws that apply to the ground apply to the atzitz nakuv as well.**

דף כ"ב: דין "עציץ נקוב"

"עציץ נקוב" הוא עציץ שיש בו חור. למרות שהצמח והשורשים של הצמח אינם באדמה שבקרקע, אלא באדמה שבתוך העציץ, הם שואבים כוח מהאדמה שבקרקע דרך החור שבקרקע. מאחר שהצמח גדל בכוח האדמה, הרי הוא נחשב מחובר אליה. העציץ אמנם נד ונע ממקום למקום, אפשר להזיז אותו ולהעביר אותו, אבל מפני שהזרעים שגדלים בתוכו שואבים את כוחם מן האדמה, יש לו דין של קרקע.

Daf 23: AGENT FOR THE DELIVERY OF A DIVORCE DOCUMENT

דף כ"ג: שליחים למסירת גט

Not everyone can be a *shaliach* (agent). For instance, children cannot be *shlichim* for the delivery of a *get* (divorce document), because the Torah teaches that only a “man” can be a *shaliach* and a minor is not yet called a “man”. Even an adult Canaanite servant cannot serve as a *shaliach* to deliver a *get* from a husband to his wife, because a halakhic principle of *shlichut* (agency) stipulates that a person can only be appointed as a *shaliach* for something that the *shaliach* would be able to do **themselves**. Since halakhic divorce laws do not apply to a Canaanite slave, therefore a Canaanite slave may not serve as a *shaliach* to deliver a *get*.

לא כל אחד יכול להיות שליח. ילדים אינם יכולים להיות שליחים למסירת גט, מפני שהתורה מלמדת שרק “איש” יכול להיות שליח. יקטן אינו נקרא “איש”. גם עבד כנעני גדול אינו יכול להיות שליח למסירת גט מן הבעל לאישה, מפני שכלל בהלכות שליחות קובע שאדם יכול להתמנות שליח רק לדבר שהוא היה יכול לעשות בעצמו. אך לעבד כנעני לא ניתנו דיני גירושין, ולכן אינו יכול להיות שליח למסירת גט.

Daf 24: THE HUSBAND WHO GRANTED A GET AND A HOUSE AS A GIFT

דף כ"ד: הבעל שנתן גט ובית במתנה

Even though the husband placed the *get* (divorce document) in the house that belonged to him, and only after that gave the house as a gift to the wife, her divorce does not take effect. Why? The Torah states in the Book of *Devarim* (24:1): “And he wrote her a book of a bill of divorcement and placed it in her hand.” From this verse, the Talmud teaches that at the hour when it is necessary to give the *get* to the wife, it is permissible to give it to her in her hands, and it is permissible to give it to her inside her yard, or inside her house. **However, this husband** gave the *get* to his wife inside **his** house, and only after that gave her the house as a gift, and therefore, the woman is not divorced.

למרות שהבעל הניח את הגט בבית שהיה שייך לו ואחר כך הוא נתן את הבית במתנה לאישה, היא אינה מגורשת. מדוע? התורה אומרת בספר דברים: “וכתב לה ספר כריתת ונתן בידיה.” התלמוד לומד מפסוק זה שבשעה שצריך לתת את הגט לאישה, אפשר לתת

אותו בידיה ואפשר לתת אותו בתוך חצרה, או בתוך ביתה, אך הבעל הזה נתן את הגט בתוך הבית שלו ורק אחר כך הוא העניק לה את הבית במתנה ולכן האישה איננה מגורשת.

Daf 25: RETROACTIVE CLARIFICATION

At the beginning of *Masechet Gittin* we learned that a *get* (divorce document) must be written *lishma (with intention, for its own sake)*, i.e., it must be written expressly for the husband and the wife who are to become divorced. Once, there was a man who had two wives, and both were named Rachel. One day, this husband approached the *sofer* (scribe) of the *beit din* (court) and said to him: "I would like to divorce one of my wives, although I am not yet sure which one. Since both are named Rachel, please write a divorce decree for Rachel, and I will decide afterward to which wife I intend to give the *get*."

The Talmud states that this interesting case is **dependent on a basic tannaitic machloket (dispute) – "Yesh breira, oh ayn breira" (do we or do we not accept the legal validity of retroactive clarification). Some tannaim contend that yesh breira (there is retroactive clarification). In other words, it is possible to carry out an act on Sunday and on Monday to clarify the intention of that act.** For example, this husband instructed the *sofer* to write a *get* on Sunday, and on Monday he will decide which Rachel he intended to divorce. However, there are other *tannaim* who disagree and maintain "*ayn breira*" **there is no retroactive clarification— meaning, after the act has been completed, it is not possible to clarify its intended purpose, rather, the matter should already be clear at the time the act is performed.**

דף כ"ה: יש ברירה או אין ברירה

בתחילת המסכת למדנו כי צריך לכתוב את הגט "לשמה" - צריך לכתוב אותו במיוחד עבור הבעל ובעבור האישה שעומדים להתגרש. מעשה באדם שהיו לו שתי נשים, ולשתייהן קראו רחל. באחד הימים פנה הבעל לסופר בית הדין ואמר לו: ברצוני לגרש את אחת מנשותי, עדין איני יודע את מי מאחר שלשתייהן קוראים רחל, אנא כתוב גט כריתות עבור רחל, ואחר כך אני אחליט למי מהן ברצוני לתת את הגט.

התלמוד אומר שמקרה מענין זה תלוי במחלוקת תנאים יסודית אם "יש ברירה, או אין ברירה". יש תנאים הסוברים ש"יש ברירה" - דהיינו שאפשר לעשות מעשה ביום ראשון וביום שני לברר מה היתה כוונת המעשה. למשל, הבעל הזה מורה לסופר לכתוב גט ביום ראשון, וביום שני הוא יחליט לאיזו רחל הוא התכונן. יש תנאים החולקים וסוברים "אין ברירה" - אחרי שהמעשה נעשה או אפשר לברר מה היתה כוונתו, אלא הדבר צריך להיות ברור כבר בשעת עשיית המעשה.

D'VAR TORAH: PARASHAT SHLACH LECHA

דבר תורה: פרשת שלח לד'

The purpose of the mitzvah of the *tzitzit* (ritual fringes), with which *Parashat Korach* ends, is to continually remind a person about God, using the light blue thread to recall the sea and up to the throne of God's Honor. However, there is a very interesting *halakhah* that complements the mitzvah of *tzitzit* and refers to the time when the application of that mitzvah begins in the morning. The initial time a person can put on *tzitzit* and recite the blessing over it is the time "when a person can recognize their fellow from a distance of *arba amot* (four cubits)." This is an early hour, a little after dawn and before sunrise. What is interesting is the name the sages used for this time. The mitzvah of *tzitzit* can only be fulfilled from the point at which a person can recognize their fellow. The *tzitzit* comes to remind us of God's commandments, but nevertheless, it teaches us that true perfection is found in those who recognize and pay attention to their fellow human beings.

מצוות הציצית, בה מסתיימת פרשתנו, עניינה להזכיר לאדם תמיד את הקב"ה, וזאת על ידי פתיל התכלת שמזכיר את הים ועד לכסא הכבוד. אולם, ישנה הלכה מאוד מעניינת שמשלמה את עניינה של מצוות הציצית, והיא מתייחסת לזמן בו מתחילה המצוה בבקר. הזמן הראשון בו אפשר לשים את הציצית ולברך עליה הוא זמן "משיכיר את חברו במרחק ד' אמות". זה זמן מקדם, קצת לאחר עלות השחר וקדם לנץ החמה, אך המענין הוא השם בו נקטו חכמים לזמן זה - את מצוות הציצית אפשר לקיים רק מהשלב בו האדם מכיר את חברו. הציצית באה להזכיר את מצוות ה' אך עם זאת היא מלמדת אותנו שהשלמות האמתית מצויה במי שמכיר ושמ לב גם לחברו.